

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. birželio 6 d.
(OR. en)

9622/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0204 (COD)

JUSTCIV 133
EJUSTICE 66
COMER 51
CODEC 932

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. gegužės 31 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 379 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 379 final.

Pridedama: COM(2018) 379 final

Briuselis, 2018 05 31
COM(2018) 379 final

2018/0204 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB)
Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse
bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas)**

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Viena iš ES užduočių – sukurti Europos teisingumo erdvę civilinių bylų srityje, grindžiamą savitarpio pasitikėjimu ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimu. Kad teisingumo erdvė veiktų, reikalingas tarpvalstybinis teisminis bendradarbiavimas. Todėl, o taip pat siekdama užtikrinti sklandesnį vidaus rinkos veikimą, ES priėmė teisės aktus dėl tarpvalstybinio teisminių dokumentų įteikimo¹ ir bendradarbiavimo renkant įrodymus². Šios priemonės yra labai svarbios reglamentuojant valstybių narių tarpusavio teisminę pagalbą civilinėse ir komercinėse bylose. Jų bendras tikslas – sukurti veiksmingą tarptautinio teismo bendradarbiavimo sistemą. Jie pakeitė anksčiau valstybių narių³ tarpusavyje taikytą sudėtingą tarptautinę Hagos konvencijų⁴ sistemą.

Šie teisės aktai dėl teismo bendradarbiavimo daro realų poveikį kasdieniam ES piliečių gyvenimui – tiek privatiems asmenims, tiek verslo subjektams. Jie taikomi tarpvalstybinių aspektų turinčiuose teismo procesuose, nes šiais atvejais jų tinkamas taikymas būtinas siekiant užtikrinti galimybę kreiptis į teismą ir teisę į teisingą teismo procesą (pvz., netinkamas bylos iškėlimo dokumento įteikimas yra dažniausias pagrindas, dėl kurio atsisakoma pripažinti ir vykdyti teismo sprendimus⁵). Nuo tarptautinės teisminės pagalbos sistemos veiksmingumo tiesiogiai priklauso tai, kaip piliečiai, dalyvaujantys tarpvalstybiniuose ginčuose, vertina teismų veikimą ir teisinės valstybės principų laikymąsi valstybėse narėse.

Sklandus teismų bendradarbiavimas taip pat yra būtina tinkamo vidaus rinkos veikimo sąlyga. 2018 m. maždaug 3,4 mln. civilinių ir komercinių bylų ES turėjo tarpvalstybinių aspektų⁶. Daugelyje šių bylų (t. y. kurių bent viena šalis gyvena kitoje valstybėje narėje, nei ta, kurioje

¹ 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007 12 10, p. 79).

² 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1206/2001 dėl valstybių narių teismų tarpusavio bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose (OL L 174, 2001 6 27, p. 1).

³ Reglamentai taikomi visose ES valstybėse narėse, išskyrus Daniją. Danija 2005 m. spalio 19 d. sudarė su Europos bendrija paralelinį susitarimą dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo, kuriuo nustatyta, kad Reglamento dėl dokumentų įteikimo nuostatos ir jo įgyvendinimo priemonės taikomos Danijai. Susitarimas įsigaliojo 2007 m. liepos 1 d. OL L 300, 2005 11 17, p. 55 ir OL L 120, 2006 5 5, p. 23. Reikia suderinti su kitomis išnašomis

⁴ 1965 m. lapkričio 15 d. Konvencija dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo užsienyje. 1970 m. kovo 18 d. Konvencija dėl įrodymų civilinėse arba komercinėse bylose paėmimo užsienyje

⁵ Tyrimas, kuriame įvertinta, kokią poveikį nacionaliniai proceso teisės aktai ir praktika turi laisvam teismo sprendimų judėjimui ir vartotojų procesinės apsaugos pagal ES vartotojų teisę lygiavertiškumui ir veiksmingumui (atliktas konsorciumo, vadovaujamo „MPI Luxembourg“), galutinė ataskaita priimta 2017 m. birželio mėn., paskelbta <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>, p. 60-61. (toliau – 2017 m. MPI tyrimas).

⁶ Šis skaičius atitinka „Deloitte“ atlikto ekonominio tyrimo, kuriuo grindžiamas poveikio vertinimas, įvertinimą. Įvertinimas grindžiamas duomenimis, gautais iš Eurostato, Europos Tarybos Europos veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ) ir Europos Komisijos, taip pat per pokalbius surinkta informacija. Atlikti tyrimą (toliau – ekonominis tyrimas) buvo pavesta „Deloitte“, sutartis Nr. JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (dok. 2017/07). Galutinė jo ataskaita dar nepaskelbta.

byla nagrinėjama) teismai keletą kartų per teismo procesą taiko Reglamentą dėl dokumentų įteikimo. Taip yra todėl, kad dažnai tenka oficialiai įteikti net tik bylos iškėlimo, bet ir papildomus dokumentus (pvz., sprendimus užbaigti bylą). Be to, Reglamentas dėl dokumentų įteikimo taikomas ne tik civilinių bylų teismuose vykstančiame teismo procese – į jo taikymo sritį taip pat patenka neteisminiai dokumentai, kuriuos kartais reikia įteikti vykdant įvairias neteismines procedūras (pvz., tvarkant paveldėjimo klausimus pas notarą arba viešosios institucijos nagrinėjamose šeimos teisės bylose) arba net tada, kai jokia teisminė procedūra nevykdoma.

Reglamente (EB) Nr. 1393/2007 numatyta skubių perdavimo būdų ir vienodos procedūros, taikytinos perduodant dokumentus vienos valstybės narės į kitą jų įteikimo tikslu. Reglamente nustatyti tam tikri būtiniausi teisių į gynybą standartai (pvz., 8 ir 19 straipsniai) ir vienodi teisiniai reikalavimai tiesioginiam tarpvalstybiniam dokumentų įteikimui paštu.

2013 m. gruodžio Komisija priėmė Reglamento dėl dokumentų įteikimo praktinio veikimo ataskaitą⁷. Šioje ataskaitoje padaryta išvada, kad iš esmės reglamentas valstybių narių institucijų buvo taikomas tinkamai. Tačiau joje taip pat nurodyta, kad didėjanti valstybių narių teisminių sistemų integracija, kai tapo įprasta nebetaikyti tarpinių procedūrų (egzekvatūros panaikinimas), taip pat yra savaip ribojanti. Todėl ataskaitoje pasiūlyta surengti plačias viešas diskusijas dėl šio reglamento vaidmens ES teisingumo erdvėje civilinėse bylose ir ypač dėl to, kaip būtų galima dar pagerinti dokumentų įteikimo procesą. Atsižvelgiant į tai, per pastaruosius keletą metų buvo atlikta išsamių reglamento įgyvendinimo vertinimų, tam buvo atliekami tyrimai, parengta Komisijos ataskaitų ir surengta diskusijų su Europos teisiniu tinklu⁸. Siekdama sudaryti sąlygas atlikti aktualią, išsamią ir naujausią praktinio reglamento taikymo analizę ir padaryti išvadas (kurios papildytų per kitus vertinimus padarytas išvadas), 2017 m. Komisija, vadovaudamasi geresnio reglamentavimo gairėmis, atliko reglamentavimo kokybės (REFIT) vertinimą, per kurį įvertinta priemonės atitiktis penkiems pagrindiniams privalomiems vertinimo kriterijams, t. y. veiksmingumo, efektyvumo, aktualumo, suderinamumo ir ES pridėtinės vertės.

REFIT vertinimo ataskaitos išvados buvo pagrindas, kuriuo remiantis apibrėžtos problemos prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime. Toliau išdėstytos pagrindinės išvados.

Dėl tradicinio dokumentų perdavimo iš vienos valstybės narės į kitą jų įteikimo tikslu –per perduodančiąsias ir gaunančiąsias agentūras – vertinimas parodė, kad ši procedūra nepakankamai veiksminga ir kad ji vis dar lėtesnė ir ne tokia efektyvi, kaip tikėtasi. Nauji mechanizmai, nustatyti 2000 m. ES teisės aktu, labai pagerino situaciją, nes palyginti su ankstesne Hagos konvencijų sistema sutrumpėjo prašymų tvarkymo laikas, tačiau dažnai vis dar nepavyksta laikytis Reglamente siūlomų terminų. Visų pirma, neišnaudojamos visos galimybės, kurias teikia naujausios technologijos. Nors reglamento tekstas suformuluotas technologiškai neutraliai, šiuolaikinės komunikacijos priemonės praktikoje nenaudojamos. Iš dalies taip yra dėl polinkio laikytis senos praktikos, iš dalies dėl teisinių kliūčių, ir iš dalies dėl to, kad nėra nacionalinių IT sistemų sąveikos. Poveikio vertinime prieita prie išvados, kad

⁷ COM(2013) 858 *final*, 2013 12 4.

⁸ Žr. išsamų tokių vertinimų sąrašą šio pasiūlymo 8 priede pateikiamos poveikio vertinimo ataskaitos p. 15–17, SWD (2018) 287 *final*.

šioje srityje geresnių rezultatų būtų galima pasiekti nedidelėmis investicijomis, remiantis jau esamomis ES priemonėmis ir teisiniais standartais.

Kalbant apie alternatyvius dokumentų perdavimo ir įteikimo būdus, numatant tiesioginius dokumentų įteikimo kitose valstybėse narėse kanalus, vertinime padaryta išvada, kad nors jie padeda sklandžiau vykdyti tarpvalstybinį teismo procesą, juos dar galima patobulinti: Reglamente numatytas dokumentų įteikimas paštu (14 straipsnis) yra populiarus, greitas ir pigus būdas perduoti adresatui dokumentą, tačiau jis nėra labai patikimas ir didelė rizika, kad dokumento įteikti nepavyks. Reglamento 15 straipsnyje numatytas tiesioginis dokumentų įteikimas yra patikimas sprendimas, tačiau galimybės juo naudotis ribotos. Šiuo klausimu pasiūlyme numatyta tikslingai didinti esamų įteikimo būdų veiksmingumą. Be to, Reglamente alternatyvių tarptautinio dokumentų perdavimo ir įteikimo būdų sąrašas papildomas elektroniniu dokumentų įteikimu, kurį nustačius Reglamentu būtų numatytas virtualus įteikimo paštu atitikmuo.

Numatyta gerinti esamus Reglamente nustatytus perdavimo ir įteikimo būdus ir kartu stiprinti adresatų teisės į gynybą apsaugą. Tiksliniai veiksmai padės šalinti teisinį netikrumą dėl teisės atsisakyti priimti dokumentą (8 straipsnis) arba nuostatos dėl už akių priimtų teismo sprendimų (19 straipsnis).

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas yra glaudžiai susijęs su pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas dėl įrodymų rinkimo. Abu pasiūlymus Komisija teikia kartu, jie sudaro dokumentų paketą, kuriuo siekiama modernizuoti teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir komercinėse bylose.

Šis pasiūlymas atitinka esamas ES politikos priemones, priimtas teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose srityje. Iš tiesų reglamentu didinamas šių priemonių efektyvumas, nes užtikrinamas sklandus teismo sprendimų judėjimas Europos Sąjungoje: kadangi šiuose ES teisės aktuose tinkamas bylos iškėlimo dokumento įteikimas yra būtina sąlyga kitose valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų pripažinimui ir vykdymui, Reglamentu dėl dokumentų įteikimo nustatoma sistema, pagal kurią toks tinkamas dokumentų įteikimas turi būti vykdomas.

- **Suderinamumas su kitomis ES politikos sritimis**

ES teisingumo darbotvarkėje 2020 m. pabrėžiama, kad, siekiant padidinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą viena kitos teisingumo sistemomis, reikėtų įvertinti poreikį sustiprinti procesines teises civilinėse bylose, pavyzdžiui, susijusias su dokumentų įteikimu⁹. Siekis gerinti ES teismo bendradarbiavimo sistemą atitinka ir Komisijos bendrosios skaitmeninės rinkos strategijoje¹⁰ nustatytus tikslus: e. valdžios klausimu strategijoje nustatytas poreikis imtis daugiau veiksmų, siekiant modernizuoti viešąjį (įskaitant teisminį) administravimą, užtikrinti tarpvalstybinį sąveikumą ir supaprastinti bendravimą su piliečiais.

⁹ ES teisingumo darbotvarkė 2020 m. Pasitikėjimo didinimas ir judumo bei augimo skatinimas Sąjungoje (COM(2014) 144 *final*), p. 8.

¹⁰ COM(2015) 192 *final*, 2015 5 6, p. 16.

Todėl savo 2018 m. darbo programoje Komisija įsipareigojo parengti pasiūlymą peržiūrėti Reglamentą dėl įrodymų rinkimo ir Reglamentą dėl dokumentų įteikimo¹¹.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Teisinis pagrindas

Teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnis (Europos Sąjungos teismo bendradarbiavimo tarpvalstybinio pobūdžio civilinėse bylose). Šio straipsnio 2 dalies b ir d punktais ES suteikiami įgaliojimai priimti priemonės, kuriomis užtikrinamas tarpvalstybinis teisminių ir neteisminių dokumentų įteikimas, ypač kai jos būtinos tinkamam vidaus rinkos veikimui.

• Subsidiarumo principas

Teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose politikos tikslas visada buvo sukurti tikrą teisingumo erdvę, kurioje užtikrinamas teismo sprendimų judėjimas, o teisės, įgytos vienoje teisinėje sistemoje, be nereikalingų kliūčių būtų pripažįstamos visoje ES. Šis požiūris grindžiamas įsitikinimu, kad be tikros teisminės erdvės neįmanoma visapusiškai įgyvendinti pagrindinių bendrosios rinkos laisvių.

Šia iniciatyva spręstinios problemos kyla tarpvalstybiniuose teismo procesuose (kurie jau savaime yra už nacionalinių teisinių sistemų ribų) dėl nepakankamo valstybių narių institucijų ir pareigūnų bendradarbiavimo arba dėl nepakankamo vidaus sistemų ir teisinės aplinkos sąveikumo ir nuoseklumo. Tarptautinės privatinės teisės srities normos nustatytos reglamentuose, nes tai vienintelis būdas užtikrinti norimą vienodumą. Iš esmės nėra jokių kliūčių valstybėms narėms suskaitmeninti jų bendravimą, tačiau patirtis ir prognozės, kas atsitiks nesiėmus ES lygmens veiksmų, rodo, kad pažanga būtų labai lėta ir kad net tais atvejais, kai valstybės narės imasi veiksmų, sąveikumo negalima užtikrinti be ES teisės sistemos. Šio pasiūlymo tikslo pačios valstybės narės negali deramai pasiekti ir jį galima pasiekti tik Sąjungos lygmeniu.

ES pridėtinė vertė – tolesnis teisminių procedūrų veiksmingumo ir spartos didinimas, supaprastinant ir paspartinant bendradarbiavimo mechanizmus įteikiant dokumentus ir taip gerinant teisingumo vykdymą tarpvalstybinio pobūdžio bylose.

• Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes apsiriboja tik tuo, kas būtina jo tikslams pasiekti. Jis netrukdo taikyti neprieštarauja skirtingas nacionalines dokumentų įteikimo schemas pagal skirtingas teises sistemas. Nors reglamentas vadinamas Reglamentu dėl dokumentų įteikimo, iš tiesų pagrindinė jo nuostatų paskirtis yra nustatyti vienodus būdus, kuriais dokumentai iš vienos valstybės narės perduodami į kitą tų dokumentų įteikimo kitoje valstybėje narėje tikslais.

¹¹ 2018 m. Komisijos darbo programa. „Vieningesnės, stipresnės ir demokratiškesnės Sąjungos darbotvarkė“, COM(2017) 650 final, 2017 10 24, II priedo 10 ir 11 punktai.

Pridedamame poveikio vertinime matyti, kad šio pasiūlymo nauda nusveria sąnaudas ir kad siūlomos priemonės yra proporcingos.

- **Priemonės pasirinkimas**

Reglamentu nustatomos bendros visoms valstybėms narėms procedūros, kas yra labai svarbu siekiant užtikrinti sėkmingą dokumentų įteikimo tarpvalstybinėse bylose. Taip šis reglamentas padėjo užtikrinti šio proceso teisinį tikrumą, nes visos valstybės narės dabar atlieka tokius pačius veiksmus, taiko vienodus terminus ir naudoja bendras formas. Reglamente taip pat sudarė galimybę surinkti visų valstybių narių turimą informaciją ir centralizuotai pateikti ją e. teisingumo portale. Tai palengvino valstybių narių veiksmų koordinavimą. Apskritai šis reglamentas labai padėjo paspartinti tarpvalstybinių bylų nagrinėjimą, o tai gerokai padidino proceso veiksmingumą ir efektyvumą.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Ex post vertinimo rezultatai Reglamento (EB) Nr. 1393/2007 pridėtame poveikio vertinime, galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

Šio reglamento įgyvendinimas leido padidinti dokumentų įteikimo veiksmingumą. Vis dėlto, remiantis surinktais įrodymais, taikant Reglamentą vis dar kyla tam tikrų problemų, kaip antai dėl vėlavimo ar bylos šalims kylančios painiavos. Taigi Reglamentu nebuvo pasiekta visų bendrųjų, konkrečių ir veiklos tikslų.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kaip nurodyta aiškinamojo memorandumo 1 punkte, per pastaruosius keletą metų buvo atlikta išsamių reglamento įgyvendinimo vertinimų, tam buvo atliekami tyrimai, parengta Komisijos ataskaitų ir surengta diskusijų su Europos teisminiu tinklu¹².

Be šių veiksmų, Komisija surengė išsamias konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis. Nuo 2017 m. gruodžio 8 d. iki 2018 m. kovo 2 d. surengtos bendros viešos konsultacijos, skirtos tiek Reglamentui (EB) Nr. 1393/2007, tiek Reglamentui (EB) Nr. 1206/2001. Iš viso gauti 131 atsakymai (visų pirma iš Lenkijos, toliau – Vokietija, Vengrija ir Graikija). Dviejuose specialiuose Europos teisminio tinklo susitikimuose buvo siekiama spręsti praktines problemas ir galbūt patobulinti abu reglamentus, ir Reglamentą dėl dokumentų įteikimo, ir Reglamentą dėl įrodymų rinkimo. 2018 m. gegužės 4 d. surengtas specialus susitikimas su valstybių narių vyriausybių ekspertais. Galiausiai, 2018 m. balandžio 16 d. surengtas praktinis seminaras atrinktiems suinteresuotiesiems subjektams, besidomintiems tarpvalstybinio teismo proceso klausimais. Šio vertinimo išvados iš esmės buvo teigiamos.

¹² Žr. išsamų tokių vertinimų sąrašą šio pasiūlymo 8 priede pateikiamos poveikio vertinimo ataskaitos p. 15–17, SWD (2018) 287 *final*.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

2018 m. sausio – gegužės mėn. įvyko šeši ekspertų grupės teisminio bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose modernizavimo klausimams susitikimai¹³. Atlikti du išsamūs lyginamosios teisės tyrimai, skirti valstybių narių teisės aktams dėl dokumentų įteikimo ir atitinkamai praktikai, siekiant nustatyti problemas, kurių gali kilti įgyvendinant Reglamentą¹⁴.

- **Poveikio vertinimas**

Rengiant pasiūlymą atliktas poveikio vertinimas, pateikiamas pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente SWD(2018) 285.

Reglamentavimo patikros valdyba peržiūrėjo poveikio vertinimo projektą 2018 m. gegužės 3 d. posėdyje ir 2018 m. gegužės 7 d. pateikė teigiamą nuomonę su pastabomis. Teisingumo generalinis direktoratas atsižvelgė į valdybos rekomendacijas ir ataskaitoje geriau paaiškino ryšį tarp šių dviejų teisminio bendradarbiavimo iniciatyvų (šio reglamento ir kito, kuriuo dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1206/2001). Aiškiau apibūdintos svarbiausios problemos ir pagrindinis scenarijus. Išplėstas paaiškinimas dėl subsidiarumo ir ES pridėtinės vertės. Be to, papildytos vertinimo ataskaitos išvados dėl veiksmingumo ir ta jos dalis, kurioje politikos galimybės vertinamos visų pirma atsižvelgiant į pagrindinius elementus, antrinių klausimų nagrinėjimą iškeliant į priedus.

Atliekant poveikio vertinimą įvertintos kelios teisėkūros ir ne teisėkūros galimybės. Kai kurios galimybės atmestos ankstyvuoju etapu. Taikant politikos priemonių rinkinį, kuris rekomenduojamas poveikio vertinime, Reglamento veiksmingumas padidėtų, visų pirma dėl mažesnių sąnaudų ir trumpesnių terminų. Jame visų pirma pabrėžiami du svarbūs pakeitimai, kurie turėtų būti naudingi: agentūros privalės palaikyti ryšius elektroniniu būdu ir sudaryti palankesnes sąlygas elektroniniam ir tiesioginiams dokumentų įteikimui. Šie patobulinimai leistų padidinti teismo proceso veiksmingumą ir greitį, taip sumažinant piliečiams ir įmonėms tenkančią naštą. Poveikio vertinime daroma išvada, kad ryšių palaikymas elektroniniu būdu palengvins teismų veiklos skaitmeninimą, supaprastės ir pagreitės tarpvalstybinių bylų nagrinėjimas ir teisminis bendradarbiavimas.

Rekomenduojamas politikos priemonių rinkinys padidintų teisinį tikrumą, nes ES lygmeniu būtų nustatyti tinkami alternatyvūs (pakaitiniai) būdai įteikti dokumentus paštu, jei jų įteikiamas adresatui asmeniškai neįmanomas. Tokiais atvejais būtų aiškiau, kokie yra priimtini įteikimo būdai, o visų valstybių narių praktika būtų nuoseklesnė.

¹³ Išsamus ekspertų sąrašas pateikiamas Komisijos ekspertų grupių registre, kurį galima rasti <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3561&news>

¹⁴ Komisijos tyrimas, kuriame pateikiama valstybių narių teisės aktų dėl dokumentų įteikimo ir atitinkamos praktikos lyginamoji teisinė analizė (atliko Florencijos universiteto, Upsalos universiteto ir DMI konsorciumas), http://collections.internetmemory.org/haeu/20171122154227/http://ec.europa.eu/justice/civil/files/studies/service_docs_en.pdf. Komisijos inicijuotas tyrimas, kuriame įvertinta, kokią poveikį nacionaliniai proceso teisės aktai ir praktika turi laisvam teismo sprendimų judėjimui ir vartotojų procesinės apsaugos pagal ES vartotojų teisę lygiavertiškumui ir veiksmingumui (atliktas konsorciumo, vadovaujamo „MPI Luxembourg“), <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>.

Politikos priemonių rinkinys taip pat pagerintų galimybes kreiptis į teismą ir padidintų teisinį tikrumą, nes juo numatomos priemonės, pagerinsiančios naudojamas adresato buvimo vietos nustatymo priemones. Tai padės veiksmingai ir greitai įteikti dokumentus.

Palyginti su pagrindiniu scenarijumi, politikos priemonių rinkiniu įvedamas privalomas vienodas atgalinis kvitas (gavimo patvirtinimas), naudotinas įteikiant dokumentus paštu pagal Reglamentą. Tikimasi, kad ši priemonė pagerins įteikimo paštu kokybę, todėl sumažės neveiksmingo įteikimo atvejų dėl i) netinkamo gavimo patvirtinimo arba ii) neaiškumo, kas iš tikrųjų priėmė dokumentus.

Politikos priemonių rinkiniu taip pat nustatoma nauja priemonė, sudarysianti palankesnes sąlygas tiesioginiam dokumentų įteikimui – išplečiama Reglamento 15 straipsnio taikymo sritis. Tai, kad tiesioginį įteikimą leidžiama atlikti ir i) perduodančiosioms agentūroms, ir ii) procesą kilmės valstybėje narėje vykdančioms teismams, ir visų valstybių narių teritorijoje, užtikrins labiau tiesioginį ir greitesnį dokumentų perdavimą nei pagal pagrindinį scenarijų.

Pagal pagrindinį scenarijų Reglamentu nebūtų visiškai pasiektas tikslas gerinti galimybes kreiptis į teismą, taip užtikrinant bylos šalių teisių apsaugą. Priėmus politikos priemonių rinkinį, kuriuo iš dalies pakeičiamos Reglamento nuostatos dėl prievolės visada pateikti informaciją apie teisę atsisakyti priimti dokumentą, tam naudojant II priede pateiktą tipinę formą, apie termino, per kurį galima pasinaudoti teise atsisakyti priimti dokumentą, pratęsimą, ir paaiškinimą, kokį vaidmenį vertinant atsisakymą atlieka kilmės šalies teismas, teismo procesas, tikėtina, taps nuspėjamesnis (Reglamento 8 straipsnis). Be to, teisinį netikrumą padėtų mažinti ir išsamaus patikrinimo galimybė – jį teismai turėtų atlikti prieš priimdami sprendimą už akių pagal Reglamento 19 straipsnį.

Poveikio vertinime padaryta išvada, kad, palyginti su pagrindiniu scenarijumi, politikos priemonių rinkinio įgyvendinimas būtų iš esmės veiksmingesnis ir kad jis labai padidintų teisinį tikrumą.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Kadangi tai yra galiojančio teisės akto peržiūra, patenkanti į Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT), Komisija išnagrinėjo galimybes supaprastinti ir sumažinti įvairią našą. Šiame pasiūlyme aptariama Sąjungos teisė taikoma visiems prekyautojams, įskaitant labai mažas įmones, todėl pagal šį pasiūlymą tokioms įmonėms nedaromos jokios išimtys.

Pasiūlymu sukurama sistema, suderinta su teismo bendradarbiavimo bendrosios skaitmeninės rinkos strategija. Jis leis paspartinti tarpvalstybinius teismo procesus ir padidinti jų veiksmingumą, nes agentūros galės per trumpesnę laiką persiųsti vienos kitoms dokumentus ir mažės popierinio susirašinėjimo apimtis. Tai užtikrintų saugius elektroninius ryšius ir keitimąsi dokumentais tarp naudotojų decentralizuotą IT sistemos naudotojų, ir tai leistų automatiškai registruoti visus įteikimo proceso veiksmus. Būtų numatyta ir saugumo elementų, kurie užtikrintų, kad sistema galėtų naudotis tik patikrintos tapatybės subjektais.

Pasiūlymu mažinamos kliūtys, trukdančios pradėti bylinėtis tarpvalstybiniu lygmeniu visoje ES teritorijoje – be kita ko, nustatomos reikiamos priemonės, padėsiančios rasti informaciją

apie adresato buvimo vietą, jeigu dokumento įteikimo iniciatorius neturi tokios informacijos (buvimo vieta nežinoma) arba paaiškėja, kad jo turima informacija neteisinga.

Padidinus įteikimo paštu veiksmingumą įvedus specialų vienodą atgalinį kvitą pagerės dokumentų įteikimo paštu kokybė ir sumažės nereikalingų išlaidų ir vėlavimo atvejų. Net jei ateityje tik perpus sumažėtų įteikimo paštu atvejų, kai kyla sunkumų dėl gaunamų gavimo patvirtinimų teisinio vertinimo, kasmet būtų galima sutaupyti 2,2 mln. EUR – tiek dabar iššvaistoma pašto paslaugoms, kurios neduoda jokių rezultatų.

Iš dalies pakeičiant nuostatas dėl bylos šalių procesinių teisių (8 ir 19 straipsniai), pasiūlymu taip pat stiprinama dabar nepakankama atsakovo teisių apsauga priėmus sprendimą už akių. Tikimasi, kad priėmus šiuos pakeitimus sumažės atvejų, kai už akių priimami teismo sprendimai dėl atsakovų, kurie gyvena valstybėje narėje, tačiau jiems nebuvo pranešta apie užsienyje jų atžvilgiu iškeltą bylą. Remiantis poveikio vertinime padarytais įvertinimais, jei už akių priimamų sprendimų skaičius ES sumažėtų 10 proc., kasmet būtų sutaupoma 480 000 000 EUR, nes piliečiai mažiau išleistų skųsdami tokius sprendimus.

- **Pagrindinės teisės**

Pagal ES teisingumo darbotvarkę 2020 m.¹⁵ Komisija užtikrino, kad pasiūlymu būtų atsižvelgta į poreikį sustiprinti procesines teises civilinėse bylose, siekiant padidinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą viena kitos teisingumo sistemomis.

Pirma, pasiūlymu skatinama naudoti Reglamentu nustatytą elektroninį dokumentų įteikimo būdą, o tai padės užtikrinti pagrindinę teisę į veiksmingą teisminę gynybą (Chartijos 47 straipsnis dėl teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą). Tokiu būdu atsižvelgiama į įvairius poreikius ir dokumentų įteikimo būdų veiksmingumą – bylos šalys galės pačios spręsti, ar duoti sutikimą priimti elektroniniu būdu siunčiamus tarpvalstybinio teismo proceso dokumentus. Šis papildomas įteikimo būdas, kartu su siūlomu taikyti principu, kad skaitmeninės priemonės būtų naudojamos kaip pagrindinės, turėtų labai pagerinti galimybes kreiptis į teismą ir taip pat paspartinti teismo procesą. Be to, jis padės sumažinti įteikimo išlaidas ir riziką, kad dėl neveiksmingų įteikimo būdų dokumentai iš viso nebus įteikti.

Pasiūlyme aiškiau išdėstytos apibrėžtys ir sąvokos, o tai taip pat leis sumažinti teisinį netikrumą ir paspartinti pagal šį reglamentą vykdomas procedūras. Procedūra, pagal kurią adresatas gali pasinaudoti teise atsisakyti priimti dokumentą, priėmus pasiūlymą taps aiškesnė ir nuspėjamesnė, bus geriau ginamos adresatų procesinės teisės, tačiau taip pat bus užkirstas kelias piktnaudžiavimui teise atsisakyti priimti dokumentą, taigi atitinkamai bus apsaugotos ir ieškovo teisės.

Antra, pasiūlymas taip pat būtų naudingas kovojant su diskriminacija (SESV 18 straipsnis). Pasiūlymu būtų padėta užtikrinti vienodas galimybes kreiptis į teismą, nes valstybės narės turės suteikti užsienyje gyvenantiems asmenims realią galimybę pasinaudoti jų teritorijoje

¹⁵ ES teisingumo darbotvarkė 2020 m. Pasitikėjimo didinimas ir judumo bei augimo skatinimas Sąjungoje (COM(2014) 144 *final*), p. 8.

taikomomis priemonėmis adresui susirasti. Tai užtikrintų, kad adresatas iš tikrųjų gautų dokumentą. Be to, politikos priemonių rinkinyje būtų nustatyti standartizuoti teisiniai principai, pagal kuriuos, jei adresatas gyvena kitoje valstybėje narėje, vietoje šio reglamento gali būti naudojami fiktyvūs ir alternatyvūs įteikimo būdai. Šiais principais siekiama pašalinti esamą pagrindinio scenarijaus dviprasmiškumą ir susiskaidymą dėl bylos šalių teisių valstybėse narėse. Galiausiai, politikos priemonių rinkiniu taip pat būtų nustatytas bendras terminas, per kurį galima apskųsti už akių priimtą teismo sprendimą. Šios nuostatos padėtų užtikrinti vienodą procesinių teisių apsaugą visose valstybėse narėse.

Trečia, manoma, kad siūlymas pereiti prie elektroninių ryšių turėti įtakos asmens duomenų apsaugai (Chartijos 8 straipsnis). Dėl elektroninės infrastruktūros techninio įgyvendinimo ir eksploataavimo spręs ir jį kontroliuos pačios valstybės narės, net jei infrastruktūros būtų iš dalies kuriama ir finansuojama ES lygmeniu. Infrastruktūra turėtų būti decentralizuota. Todėl duomenų apsaugos reikalavimai įvairioms procedūroms būtų taikomi tik nacionaliniu lygmeniu.

Svarbūs asmens duomenų apsaugos išorės veiksniai, susiję su siūlomu politikos priemonių rinkiniu:

- nuo 2018 m. gegužės mėn. taikomas Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR)¹⁶, kuriuo turėtų būti didinamas informuotumas ir imamasi skubių veiksmų duomenų bazių saugumui ir vientisumui užtikrinti, taip pat greitai reaguojama į teismų sistemos privatumo pažeidimus, ir
- nuolatinės grėsmės kibernetiniam saugumui viešajame sektoriuje. Numatoma, kad bandymų atakuoti viešąją IT infrastruktūrą ir daryti poveikį valstybių narių teismų sistemai daugės; jų poveikį gali dar labiau padidinti didėjanti IT sistemų tarpusavio sąveika (nacionaliniu ir ES lygmeniu).

Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo¹⁷ 22 ir 23 punktus, kuriuose trys institucijos patvirtino, kad esamų teisės aktų ir politikos vertinimai turėtų būti tolesnių galimų veiksmų poveikio vertinimų pagrindas, reglamentas bus įvertintas ir Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui pateiks ataskaitą ne vėliau kaip per penkerius metus nuo taikymo pradžios datos. Reglamento poveikis vietos lygmeniu bus vertinamas remiantis rodikliais ir išsamia reglamento aktualumo, efektyvumo, veiksmingumo, ES pridėtinės vertės ir nuoseklumo su kitomis ES politikos sritimis analize. Vertinime taip pat bus aptarta patirtis, kuri buvo įgyta siekiant nustatyti trūkumus ir (arba) problemas, arba galimybės dar labiau pagerinti reglamento poveikį. Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, būtiną tai ataskaitai parengti.

¹⁶ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

¹⁷ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros; OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės neigiamo poveikio ES biudžetui. Dėl pasiūlymo nacionalinės administracijos nepatirs didelių išlaidų, veikiau bus sutaupyta lėšų. Tikimasi, kad nacionalinės valdžios institucijos gaus naudos dėl sumažėjusių išlaidų pašto paslaugoms, sutaupyto laiko dėl veiksmingesnių teisinių procesų ir mažesnės administracinės naštos bei darbo sąnaudų.

Pagrindinės valstybių narių išlaidos bus susijusios su tuo, kad bus privaloma užtikrinti perduodančiųjų ir gaunančiųjų agentūrų elektroninį ryšį. Tačiau prie pasiūlymo pridėjame poveikio vertinime nustatytą, kad matyti, kad šias išlaidas gerokai atvers tiesioginę naudą, kurios tikimasi iš perėjimo nuo popierinio susitarinėjimo prie skaitmeninės komunikacijos.

Pagrindinės ES finansavimo galimybės pagal dabartines finansines programas – Teisingumo programa ir Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP). Teisingumo programa (2018 m. biudžetas – 45,95 mln. EUR) remiami valstybių narių vykdymo užtikrinimo ir teisių gynimo pajėgumai civilinės teisenos srityje ir būsimu finansavimu pirmenybė teikiama šiems elementams, kurie taip pat aktualūs šiai iniciatyvai. EITP biudžetas gerokai didesnis (130,33 mln. EUR 2018 m.) ir šia priemone siūloma finansinė parama IT projektams, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos viešojo administravimo institucijų, įmonių ir piliečių tarpvalstybiniam bendravimui. Ji jau plačiai naudojama skaitmeninimui ir e. teisingumo veiklai civilinės teisenos srityje finansuoti, įskaitant Europos e. teisingumo portalo ir viešųjų dokumentų integravimą į nacionalines e. valdžios sistemas ir Verslo registrų sąveikos sistemą (BRIS). Pagal skaitmeninės pertvarkos prioritetą į daugiametės finansinės programos (DFP) dokumentų rinkinį, pristatytą 2018 m. gegužės 2 d., įtraukta 3 mlrd. EUR EITP skaitmeninei kryptčiai – skaitmeninei junglumo infrastruktūrai finansuoti.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Bus sukurta patikima reglamento taikymo stebėsenos sistema, įskaitant išsamų kokybinių ir kiekybinių rodiklių rinkinį, taip pat aiškus ir struktūrizuotas ataskaitų teikimo ir stebėsenos procesas. Tai svarbu siekiant užtikrinti, kad valstybėse narėse pakeitimai būtų įgyvendinami veiksmingai, ir patikrinti, ar reglamentu sėkmingai pasiekti jo tikslai.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis

Šiuo straipsniu iš dalies keičiama dabartinė formuluotė dėl taikymo srities, skirtingai apibūdinant taikymą įteikiant teisinius ir neteisiškus dokumentus. Kalbant apie neteisiškus dokumentus, formuluotė nesikeičia. Tačiau kalbant apie teisinius dokumentus pasiūlyme išaiškinama, kad reglamentas taikomas visais atvejais, kai adresato nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje. Taip Reglamentu siekiama pašalinti šiuo metu susiklosčiusią blogą praktiką, kai atsakovams kitose valstybėse narėse dokumentai kilmės valstybės narės teritorijoje įteikiami naudojant alternatyvius arba fiktyvius dokumentų įteikimo būdus, numatytus kilmės valstybės narės proceso teisėje, neatsižvelgiant į procesą vykdančio teismo arba teisminės institucijos turimą informaciją apie atsakovo adresus

užsienyje. Pagal naują formuluotę dėl taikymo srities teismai negalėtų tokiais atvejais netaikyti reglamento paprasčiausiai traktuodamos dokumentų įteikimą kaip vidaus lygmens.

Šio aukštesnis standartas, pagal kurį visais atvejais, kai adresatas gyvena kitoje valstybėje narėje, dokumentų įteikimas patenka į Reglamento taikymo sritį, taikoma tik bylos iškėlimo dokumentų įteikimui. Bylos iškėlimo dokumentų įteikimas, t. y. dokumento, kuriuo adresatui pranešama apie užsienyje iškeltą bylą, įteikimas yra itin svarbus teisės į gynybą apsaugai, todėl jis turėtų būti stiprinamas taikant tinkamas apsaugos priemonės. Paskesnėse teismo proceso instancijose teisminių dokumentų įteikimo atvejais tokia griežta apsauga nebėra tokia svarbi. Taip yra dėl to, kad šiems dokumentams gali būti taikomas pasiūlytas naujas 7a straipsnis. Be to, pagal nacionalinės teisės aktus gali toliau būti taikomos nuostatos, kuriomis adresatas įpareigojamas paskirti atstovą, įgaliotą įteikti jam dokumentus kilmės valstybės narės teritorijoje.

2 dalyje paaiškinta, kad Reglamento 3c straipsnis taikomas ir tais atvejais, kai adresato adresas nežinomas.

Straipsnio 3 dalyje pakartojamas dabar galiojančio reglamento 8 konstatuojamosios dalies tekstas, taip užtikrinant teisinį tikrumą, šiai nuostatai suteikiant teisės akto galią.

3a straipsnis

Šiame straipsnyje nustatyta, kad siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos ryšius palaiko ir dokumentais keičiasi elektroniniu būdu, per decentralizuotą IT sistemą, kurią sudaro nacionalinės IT sistemos, susietos saugia ir patikima ryšių infrastruktūra.

Šio straipsnio 6 dalis užtikrina, kad nenumatyto ir išimtinio decentralizuotos IT sistemos gedimo atveju būtų naudojamos alternatyvios (tradicinės) ryšio priemonės.

4 ir 6 straipsniai taip pat pakoreguojami atsižvelgiant į naują ryšių palaikymo ir keitimosi dokumentais būdą naudojant IT sistemą.

3c straipsnis

Šiame straipsnyje nustatoma, kad valstybės narės turi padėti nustatyti kitoje valstybėje narėje esančio dokumento gavėjo buvimo vietą. Pasiūlyme numatytos trys galimybės, iš kurių kiekviena valstybė narė privalo įgyvendinti savo teritorijoje bent vieną, kuri suteiktų galimybę asmenims apginti savo teises būnant kitoje valstybėje narėje. Kiekviena valstybė narė turi Komisijai pranešti, kuri iš trijų Reglamente numatytų galimybių bus įgyvendinta. Tai tokios trys galimybės: teisminė pagalba per valstybių narių paskirtas institucijas; prieiga prie viešų nuolatinės gyvenamosios vietos registrų per e. teisingumo portalą; arba išsami e. teisingumo portale skelbiama informacija apie tai, kokiais būdais galima nustatyti asmens buvimo vietą atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

7a straipsnis

Šiame naujame straipsnyje atsižvelgiama į tam tikrose valstybėse narėse taikomus teisės aktus ir praktiką, pagal kurią gali būti reikalaujama, kad užsienyje esančios bylos šalys paskirtų atstovą,

kuris įteiktų jiems procesinius dokumentus proceso valstybėje narėje. Tai būtų įmanoma tik po to, kai bylos šaliai buvo tinkamai įteiktas bylos iškėlimo dokumentas. Kad iš užsienio besibylinėjantys asmenys, kuriems šis įpareigojimas (tokio atstovo kitoje valstybėje narėje paieška ir mokestis jam) sukeltų nepakeliamą našta, Reglamente numatyta alternatyva – elektroninis dokumentų įteikimas pagal 15a straipsnio b punktą.

8 straipsnis

Pasiūlymu sustiprinama procedūra, pagal kurią adresatas gali atsisakyti priimti dokumentą, jei jis nėra surašytas tinkama kalba arba į ją išverstas. Pakeitimai padaryti atsižvelgiant į atitinkamą Teisingumo Teismo praktiką¹⁸.

14 straipsnis

Pasiūlymu pašto paslaugų teikėjai, įteikiantys dokumentus paštu pagal Reglamentą, įpareigojami naudoti specialų atgalinį kvitą (gavimo patvirtinimas).

3 dalyje nustatomas būtiniausias standartas, pagal kurį nustatomi tinkami „pakaitiniai gavėjai“ tais atvejais, kai pašto paslaugų teikėjas negali perduoti dokumento asmeniškai adresatui. Toks sprendimas grindžiamas Reglamento (EB) Nr. 805/2004¹⁹ 14 straipsniu ir Reglamento (EB) Nr. 1896/2006²⁰ ir Teisingumo Teismo sprendimu *Henderson*²¹, C-354/15.

15 straipsnis

Šia nuostata dabartinio straipsnio taikymo sritis išplečiama dvejopai. Pirma, nebereikalaujama, kad ieškovas dalyvautų teismo procese, taip sudarant sąlygas šiuo įteikimo būdu pasinaudoti perduodančiosioms agentūroms ir procesą vykdančioms teismams. Antra, tiesioginis įteikimas ateityje turėtų būti taikomas visų valstybių narių teritorijoje.

15a straipsnis

Pasiūlyme kaip papildoma įteikimo pagal Reglamentą alternatyva numatomas elektroninis dokumentų įteikimas. Pagal šią nuostatą toks dokumentų įteikimas laikomas lygiavertišku įteikimui paštu. Pagal šią nuostatą leidžiama siųsti dokumentą elektroniniu būdu tiesiogiai iš siuntėjo naudotojo paskyros į gavėjo naudotojo paskyrą – tai laikoma teisiškai veiksmingu dokumentų įteikimo būdu pagal Reglamentą, su sąlyga, kad tenkinama bent viena iš dviejų alternatyvių sąlygų, numatytų a ir b punktuose.

19 straipsnis

Šiuo straipsniu daromi pakeitimai buvo pasiūlyti siekiant sumažinti dabar egzistuojančius nacionalinių sistemų skirtumus. Siūlomi du pagrindiniai pakeitimai. Pirma, procesą vykdančias

¹⁸ 2015 m. rugsėjo 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, ECLI:EU:C:2015:603; 2016 m. balandžio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Alta Realitat S.L.*, C-384/14, ECLI:EU:C:2016:316.

¹⁹ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 805/2004, sukuriantis neginčytinų reikalavimų Europos vykdomąjį raštą (OL L 143, 2004 4 30, p. 15).

²⁰ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1896/2006, nustatantis Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, OL L 399, 2006 12 30, p. 1.

²¹ 2017 m. kovo 2 d. sprendimas ECLI:EU:C:2017:157.

teismas privalės išsiųsti pranešimą, kuriuo įspėjama apie bylos iškėlimą arba apie atsakovui už akių sprendimą, kuris siunčiamas į turimą teismo posėdyje nedalyvavusio atsakovo naudotojo paskyrą. Antra, terminas, per kurį galima pasinaudoti 4 dalyje numatyta teismo sprendimo peržiūros galimybe, yra suvienodinamas, nustatant, kad tai dveji metai nuo už akių priimto sprendimo datos.

23a straipsnis

Šioje nuostatoje išdėstoma, kad Komisija parengia išsamią šio reglamento rezultatų ir poveikio stebėsenos programą.

24 straipsnis

Šioje nuostatoje išdėstoma, kad Komisija atlieka šio reglamento vertinimą pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires ir pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo 22 ir 23 dalis ir Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui pateikia pagrindinių išvadų ataskaitą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB)
Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse
bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²²,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²³,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, būtina toliau gerinti ir spartinti teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse ar komercinėse bylose perdavimą ir įteikimą valstybėse narėse;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1393/2007²⁴ nustatytos teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse taisyklės;
- (3) didėjant valstybių narių teisminių sistemų integracijai, kai tapo įprasta nebetaikyti tarpinių procedūrų (egzekvatūros panaikinimas), paaiškėjo, kad Reglamento (EB) Nr. 1393/2007 nuostatos ne visada pakankamos;
- (4) siekiant užtikrinti greitą dokumentų perdavimą į kitas valstybes nares įteikimo tikslais, turėtų būti naudojamos visos tinkamos šiuolaikinės ryšių technologijos, su sąlyga, kad bus laikomasi tam tikrų gaunamo dokumento vientisumo ir patikimumo reikalavimų. todėl bet koks agentūrų ir valstybių narių paskirtų įstaigų bendravimas ir keitimasis dokumentais turėtų būti vykdomas per decentralizuotą IT sistemą, į kurią būtų integruotos nacionalinės IT sistemos;
- (5) gaunančioji agentūra (visais atvejais ir neturėdama jokios diskrecijos apie tai spręsti) turėtų raštu, naudodama tipinę formą, informuoti adresatą, kad jis gali atsisakyti priimti įteiktiną dokumentą, jei jis nėra surašytas jam suprantama kalba arba įteikimo šalies oficialia kalba arba viena iš jos oficialių kalbų. Ši taisyklė turėtų būti taikoma ir vėliau, kai dokumentas įteikiamas kartą jau atsisakiusiam jį priimti adresatui.

²² OL C , , p. .

²³ OL C , , p. .

²⁴ 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) ir panaikinant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007 12 10, p. 79).

Atsisakymo teisė turėtų būti taikoma ir tais atvejais, kai dokumentą įteikia diplomatiniai ir konsuliniai įstaigų darbuotojai, dokumentas įteikiamas paštu arba tiesiogiai. Jei dokumentą priimti atsisakoma, turėtų būti galima ištaisyti to dokumento įteikimo procedūrą įteikiant adresatui jo vertimą;

- (6) jeigu adresatas atsisakė priimti dokumentą, su įteikimu susijusį procesą vykdomas teismas arba institucija turėtų patikrinti, ar tas atsisakymas buvo pagrįstas. Tokiu atveju tas teismas arba institucija turėtų, atsižvelgdami į visas byloje sukaupias arba jiems žinomas svarbias aplinkybes, įvertinti realų adresato kalbos mokėjimą. Vertinant adresato kalbos mokėjimą, teismas galėtų atsižvelgti į faktines aplinkybes, kaip antai į adresato ta kalba surašytus dokumentus, į tai, ar tokios kalbos žinios reikalingos adresato profesijai (pavyzdžiui, mokytojo arba vertėjo), ar adresatas yra valstybės narės, kurioje vyksta teismo procesas, pilietis, arba į tai, ar adresatas yra tam tikrą laiką gyvenęs toje valstybėje narėje. Toks vertinimas neturėtų būti atliekamas, jei dokumentas surašytas įteikimo šalies oficialia kalba arba viena iš jos oficialių kalbų arba į atitinkamą kalbą išverstas;
- (7) tam, kad būtų galima užtikrinti veiksmingą ir greitą tarpvalstybinį teismo procesą, reikia naudoti spartesnius dokumentų įteikimo kitose valstybėse narėse esantiems asmenims būdus. Todėl bylos baigiami suinteresuotas asmuo arba procesą vykdomas teismas arba institucija turėtų galėti įteikti dokumentus tiesiogiai elektroninėmis priemonėmis, per kitoje valstybėje narėje nuolat gyvenančio adresato skaitmeninę naudotojo paskyrą. Sąlygos, kuriomis leidžiama naudoti tokį tiesioginį elektroninį įteikimo būdą, turėtų užtikrinti, kad elektroninės naudotojo paskyros būtų naudojamos tik dokumentams įteikti ir tik tada, kai taikomos tinkamos adresatų interesų apsaugos priemonės, t. y. užtikrinti aukšti techniniai standartai arba gautas aiškus adresato sutikimas;
- (8) dabar taikomus tiesioginio dokumentų perdavimo ir įteikimo būdus reikėtų patobulinti, kad būtų sukurta patikimų ir prieinamų alternatyvų tradiciniam perdavimui per gaunančiąsias agentūras. Šiuo tikslu pašto paslaugų teikėjai, vykdydami įteikimą paštu pagal Reglamento (EB) Nr. 1393/2007 14 straipsnį, turėtų naudoti specialų gavimo patvirtinimą. Taigi bylos baigiami suinteresuotas asmuo arba procesą vykdomas teismas arba institucija turėtų galėti visų valstybių narių teritorijoje įteikti dokumentus tiesiogiai per įteikimo valstybės narės teismo pareigūnus, tarnautojus ar kitus kompetentingus asmenis;
- (9) šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma šiuo reglamentu siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi teisės į gynybą, kuri kyla iš teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, įtvirtintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje;
- (10) tam, kad būtų galima greitai priimti Reglamento (EB) Nr. 1393/2007 priedų pakeitimus, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl to reglamento I, II ir IV priedų pakeitimų. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija rengtų reikiamas konsultacijas, taip pat ir su ekspertais, ir kad konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros* nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos

ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros; OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (11) pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 punktus Komisija, remdamasi informacija, surinkta laikantis specialios stebėjimo tvarkos, bei siekdama įvertinti tikrąjį reglamento poveikį ir būtinybę imtis papildomų veiksmų, turėtų įvertinti šį reglamentą;
- (12) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o sukuriant teisinę sistemą, užtikrinančią spartų prašymų ir pranešimų dėl įrodymų rinkimo perdavimą, tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (13) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį [Jungtinė Karalystė] [ir] [Airija] [pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą] [nedalyvauja priimant ir taikant šį reglamentą ir jis nėra jai (joms) privalomas ar taikomas];
- (14) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (15) todėl Reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 iš dalies keičiamas taip:

- (1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Taikymo sritis ir apibrėžtys

- 1. Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose įteikiant:

- (a) teisinius dokumentus asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje vyksta teismo procesas;
- (b) neteisinius dokumentus, kuriuos reikia perduoti iš vienos valstybės narės į kitą.

Jis netaikomas visų pirma mokesčių, muitų ar administraciniams klausimams arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą įgyvendinant valstybės valdžią (*acta iure imperii*).

2. Išskyrus 3c straipsnyje numatytus atvejus, šis reglamentas netaikomas jeigu nežinomas asmens, kuriam turi būti įteiktas dokumentas, adresas.
3. Šis reglamentas netaikomas įteikiant dokumentą bylos šalies įgaliotajam atstovui valstybėje narėje, kurioje nagrinėjama byla, nepriklausomai nuo tos bylos šalies gyvenamosios vietos.
4. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - (a) valstybė narė – visos valstybės narės, išskyrus Daniją;
 - (b) teismo vietos valstybė narė – valstybė narė, kurioje vyksta teismo procesas.“;
- (2) 2 straipsnio 4 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) 3a straipsnio 6 dalyje nurodytais atvejais – jų turimas priemonės dokumentams priimti;“;
- (3) Įterpiami šie 3a, 3b ir 3c straipsniai:

„3a straipsnis

Perduodančiųjų ir gaunančiųjų agentūrų bei centrinių institucijų naudotinos ryšio priemonės

1. Dokumentai, prašymai, patvirtinimai, gavimo pranešimai, pažymėjimai ir visi kiti pranešimai, kuriuos naudodamosi I priede nustatytomis tipinėmis formomis viena kitoms perduoda perduodančiosios ir gaunančiosios agentūros, šios agentūros ir centrinės institucijos arba skirtingų valstybių narių centrinės institucijos, yra perduodami per decentralizuotą IT sistemą, kurią sudaro nacionalinės IT sistemos, susietos ryšių infrastruktūra, leidžiančia tarpvalstybiniu lygmeniu saugiai ir patikimai keistis nacionalinių IT sistemų informacija.
2. Dokumentams, prašymams, patvirtinimams, gavimo pranešimams, pažymėjimams ir kitiems pranešimams, perduodamiems per 1 dalyje nurodytą decentralizuotą IT sistemą, taikoma Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014* nustatyta bendroji teisinė patikimumo užtikrinimo paslaugų naudojimo sistema.
3. Jeigu 1 dalyje nurodytiems dokumentams, prašymams, patvirtinimams, gavimo pranešimams, pažymėjimams ir kitiems pranešimams reikalingas arba naudojamas spaudas arba rašytinis parašas, vietoj jų gali būti naudojami „kvalifikuoti elektroniniai spaudai“ ir „kvalifikuoti elektroniniai parašai“, apibrėžti Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014.
4. Jei dėl nenumatyto ir išimtinio decentralizuotos IT sistemos gedimo perdavimas pagal 1 dalį neįmanomas, jis atliekamas pasitelkiant greičiausias įmanomas alternatyvias priemones.

* 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).

„3b straipsnis

Decentralizuotos IT sistemos kūrimo išlaidos

1. Kiekviena valstybė narė padengia ryšių infrastruktūros prieigos taškų, kuriais nacionalinės IT sistemos susiejamos, kad veiktų 3a straipsnyje nurodyta decentralizuota IT sistema, įrengimo, naudojimo ir techninės priežiūros išlaidas.
2. Kiekviena valstybė narė padengia nacionalinių IT sistemų sukūrimo ir pritaikymo sąveikai ryšių infrastruktūroje išlaidas, taip pat šių sistemų administravimo, naudojimo ir techninės priežiūros išlaidas.
3. 1 ir 2 dalys nedaro poveikio galimybei teikti paraiškas dėl dotacijų tose dalyse nurodytai veiklai pagal Sąjungos finansines programas.

3c straipsnis

Pagalba nustatant adresą

1. Jeigu asmens, kuriam kitos valstybės narės teritorijoje turi būti įteiktas teisminis arba neteisminis dokumentas, adresas nėra žinomas, valstybės narės teikia pagalbą pasitelkdamos vieną arba daugiau iš šių priemonių:
 - (a) teikdamos teisminę pagalbą nustatant asmens, kuriam procesą vykdančio valstybės narės teismo prašymu paskirtos institucijos turi įteikti dokumentą;
 - (b) sudarydamos galimybę asmenims iš kitų valstybių narių teikti adresų užklausas tiesiogiai nuolatinės gyvenamosios vietos registrai ar kitai viešai prieinamai duomenų bazei, taip pat ir elektroniniu būdu, pateikiant tipinę formą per Europos e. teisingumo portalą;
 - (c) pateikdamos išsamias praktines rekomendacijas, kaip naudotis esamais asmens adreso nustatymo mechanizmais, per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose, ir siekdamos, kad ši informacija būtų pateikta visuomenei.
2. Kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai šią informaciją:
 - (a) kokios rūšies pagalbą valstybė narė suteiks savo teritorijoje pagal 1 dalį;
 - (b) kai taikoma, 1 dalies a ir b punktuose nurodytų institucijų pavadinimus ir adresus.

Valstybės narės praneša Komisijai apie visus vėlesnius minėtos informacijos pakeitimus.“;

- (4) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Dokumentų perdavimas

1. Teisminiai dokumentai tiesiogiai ir kuo greičiau perduodami tarp agentūrų, paskirtų pagal 2 straipsnį.
2. Kartu su perduotinu dokumentu pateikiamas prašymas, parengtas pagal I priede pateiktą tipinę formą. Forma užpildoma valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialia kalba arba, jeigu toje valstybėje narėje yra kelios oficialios kalbos, vietos, kurioje turi būti įteiktas dokumentas, oficialia kalba arba viena iš jos oficialių kalbų, ar kita tos valstybės narės nurodyta jai priimtina kalba. Kiekviena valstybė narė nurodo Sąjungos oficialią kalbą (-as), kitą, nei jos valstybinė kalba, kuri jai yra priimtina kaip formos užpildymo kalba.

3. Negalima atsisakyti pripažinti dokumentų, perduodamų per 3a straipsnyje nurodytą decentralizuotą IT sistemą, teisinės galios ir jo tinkamumo naudoti kaip įrodymą teismo procese tik dėl to, kad jis yra elektroninis. Jei popieriniai dokumentai tam, kad juos būtų galima perduoti per decentralizuotą IT sistemą, perkeliami į elektroninį formatą, elektroninės kopijos ir jų išrašai turi tokią pačią galią kaip ir dokumentų originalai.“;

- (5) 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Dokumentų priėmimas gaunančiojoje agentūroje

1. Gavus dokumentą, perduodančiajai agentūrai per 3a straipsnyje nurodytą decentralizuotą IT sistemą išsiunčiamas automatinis pranešimas apie dokumento gavimą.
2. Jeigu remiantis perduota informacija ar dokumentais prašymas įteikti dokumentus negali būti įvykdytas, gaunančioji agentūra susisieikia su perduodančiąja agentūra, kad gautų trūkstamą informaciją ar dokumentus.
3. Jeigu prašymas įteikti dokumentus akivaizdžiai nepriklauso šio reglamento taikymo sričiai arba dėl nustatytų oficialių sąlygų nesilaikymo dokumentų įteikti nėra galimybės, perduotas prašymas ir dokumentai juos gavus grąžinami perduodančiajai agentūrai kartu su pranešimu apie grąžinimą naudojant I priede pateiktą tipinę formą.
4. Gaunančioji agentūra, kuri gauna įteiktiną dokumentą, bet neturi tam teritorinės jurisdikcijos, gautą dokumentą kartu su prašymu per 3a straipsnyje nurodytą decentralizuotą IT sistemą išsiunčia toje pačioje valstybėje narėje teritorinę jurisdikciją turinčiai gaunančiajai agentūrai, jeigu minėtas prašymas atitinka 4 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas, ir naudodama I priede pateiktą tipinę formą apie tai informuoja perduodančiąją agentūrą. Gavusi dokumentą ir prašymą, teritorinę jurisdikciją toje pačioje valstybėje narėje turinti gaunančioji agentūra per 3a straipsnyje nurodytą decentralizuotą IT sistemą išsiunčia perduodančiajai agentūrai automatinį pranešimą apie dokumento gavimą.“ ;

- (6) Įterpiamas 7a straipsnis:

„7a straipsnis

Pareiga paskirti atstovą įteikimo teismo vietos valstybėje narėje tikslais

1. Jeigu bylos iškėlimo dokumentas buvo įteiktas atsakovui, pagal teismo buvimo vietos valstybės narės teisę kitoje valstybėje narėje nuolat gyvenančios bylos šalys gali būti įpareigosos paskirti atstovą, kuris įteiktų jiems dokumentus teismo vietos valstybėje narėje.
2. Jeigu bylos šalis nesilaiko 1 dalyje nustatytos pareigos paskirti atstovą pagal 1 dalį ir nedavė sutikimo įteikimo tikslais naudoti elektroninę naudotojo paskyrą pagal 15a straipsnio b dalį, vykstant teismo procesui dokumentams įteikti gali būti naudojami bet kokie įteikimo būdai, numatyti pagal teismo buvimo vietos valstybės narės teisę, su sąlyga, kad atitinkamai bylos šaliai buvo tinkamai pranešta apie tokias pasekmes.“;

- (7) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„8 straipsnis

Atsisakymas priimti dokumentą

1. Gaunančioji agentūra, naudodama II priede pateiktą tipinę formą, informuoja adresatą, kad jis gali atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą, jeigu jis nėra parengtas viena iš šių kalbų arba nėra pridėtas jo vertimas į bet kurią iš šių kalbų:
 - (a) kalba, kurią adresatas supranta;
arba
 - (b) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialia kalba arba, jeigu toje valstybėje narėje yra kelios oficialios kalbos, vietos, kurioje turi būti įteiktas dokumentas, oficialia kalba arba viena iš jos oficialių kalbų.
2. Adresatas gali atsisakyti priimti įteikiamus dokumentus jų įteikimo metu arba per dvi savaites išsiųsdamas gaunančiajai agentūrai II priede pateiktą tipinę formą.
3. Jeigu gaunančiajai agentūrai pranešama apie adresato atsisakymą priimti dokumentą pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis, ji nedelsdama informuoja perduodančiąją agentūrą, pateikdama 10 straipsnyje nurodytą pažymėjimą.
4. Jeigu adresatas atsisakė priimti dokumentą pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis, su įteikimu susijusį procesą vykdomas teismas arba institucija patikrina, ar atsisakymas buvo pagrįstas.
5. Dokumento įteikimo procedūrą galima ištaisyti, pagal šio reglamento nuostatas adresatui įteikiant dokumentą su pridėtu vertimu į 1 dalyje numatytą kalbą. Tuo atveju dokumento įteikimo data turi būti data, kurią dokumentas su pridėtu vertimu įteikiamas pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisę. Tačiau kai pagal valstybės narės teisę dokumentas turi būti įteiktas per tam tikrą laikotarpį, data, į kurią reikia atsižvelgti pareiškėjo atžvilgiu, turi būti pirminio dokumento įteikimo data, nustatyta pagal 9 straipsnio 2 dalį.
6. 1–5 dalys taikomos teisminių dokumentų perdavimo ir įteikimo pagal 2 skyrių priemonėms.
7. Taikant 1 dalį, diplomatinių ar konsulinių įstaigų darbuotojai – kai įteikimas vykdomas pagal 13 straipsnį, arba institucija ar asmuo – kai įteikimas vykdomas pagal 14 straipsnį arba 15a straipsnį, informuoja adresatą, kad jis gali atsisakyti priimti dokumentą ir kad bet koks dokumentas, kurio atsisakoma, turi būti išsiunčiamas atitinkamai tiems darbuotojams, institucijai ar asmeniui.
- (8) 10 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:
 - „1. Užbaigus su dokumento įteikimu susijusius formalumus, naudojant I priede pateiktą tipinę formą parengiamas šių formalumų atlikimo pažymėjimas, kuris adresuojamas perduodančiajai agentūrai.“;
- (9) 14 ir 15 straipsniai pakeičiami taip:

„14 straipsnis

Įteikimas paštu

1. Kitoje valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims teisiniai dokumentai gali įteikiami tiesiogiai paštu – registruotu laišku su gavimo patvirtinimu.
2. Taikant šį straipsnį, įteikimas paštu atliekamas naudojant konkrečios formos gavimo patvirtinimą, nustatytą IV priede.

3. Nepriklausomai nuo kilmės valstybės narės teisės, įteikimas paštu laikomas teisiškai veiksmingu ir tuo atveju, jei dokumentas buvo pristatytas adresato namų adresu suaugusiems asmenims, kurie gyvena tame pačiame namų ūkyje kaip adresatas arba yra jame adresato įdarbinti ir kurie gali ir nori priimti dokumentą.

15 straipsnis

Tiesioginis įteikimas

1. Kitoje valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims teisminiai dokumentai gali įteikiami tiesiogiai per įteikimo valstybės narės teismo pareigūnus, tarnautojus ar kitus kompetentingus asmenis.
 2. Kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai informaciją apie tai, kokių profesijų atstovai ar kompetentingi asmenys gali jų teritorijoje atlikti dokumentų įteikimą pagal šį straipsnį.“;
- (10) Įterpiamas 15a straipsnis:

„15a straipsnis

Elektroninis įteikimas

Kitoje valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims teisminiai dokumentai gali įteikiami tiesiogiai elektroninėmis priemonėmis per adresatui prieinamas naudotojo paskyras, jeigu tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

- (a) dokumentai siunčiami ir gaunami naudojantis kvalifikuotomis elektroninio registruoto pristatymo paslaugomis, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014;
 - (b) po teismo proceso pradžios adresatas aiškiai išreiškė procesą vykdančiam teismui arba institucijai sutikimą, kad konkreti naudotojo paskyra proceso metu būtų naudojama dokumentų įteikimo tikslais.“;
- (11) 17 ir 18 straipsniai pakeičiami taip:

„17 straipsnis

Priedų keitimas

Komisijai pagal 18 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami I, II ir IV priedai, siekiant atnaujinti tipines formas arba padaryti jų techninius pakeitimus.

18 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 17 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [šio reglamento įsigaliojimo dienos].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 17 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros* nustatytais principais.
 5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
 6. Pagal 17 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;
- (12) įterpiami šie 18a ir 18b straipsniai:

„18a straipsnis

Decentralizuotos IT sistemos sukūrimas

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais sukurama 3a straipsnyje nurodyta decentralizuota IT sistema. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 18 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

„18b straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
 2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.“;
- (13) 19 straipsnis pakeičiamas taip:

„19 straipsnis

Atsakovo neatvykimas į teismą

1. Tais atvejais, kai bylos iškėlimo dokumentas pagal šio reglamento nuostatas įteikimo tikslais turėjo būti perduotas kitai valstybei narei, ir atsakovas į teismo posėdį neatvyko, teismas sprendimo nepriima tol, kol nustato, kad įteikimas ar pristatymas buvo atliktas laiku, kad atsakovas turėtų pakankamai laiko pasiruošti gynybai ir kad:
 - (a) dokumentas buvo įteiktas valstybės narės, į kurią kreipiamasi dėl dokumentų įteikimo vietinėse bylose jos teritorijoje esantiems asmenims, vidaus teisėje numatytu būdu; arba
 - (b) dokumentas buvo faktiškai įteiktas atsakovui arba pristatytas į jo gyvenamąją vietą kitu šiame reglamente numatytu būdu;
2. Nepaisant 1 dalies nuostatų, teisėjas gali priimti sprendimą net ir tuo atveju, kai nebuvo gautas įteikimo ar pristatymo pažymėjimas, jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:
 - (a) dokumentas buvo perduotas vienu iš šiame reglamente numatytų būdų;
 - (b) nuo dokumento perdavimo dienos praėjo ne mažiau kaip šešių mėnesių laikotarpis, kuris, teisėjo nuomone, yra pakankamas konkrečioje byloje;

- (c) nebuvo gautas joks pažymėjimas, neatsižvelgiant į tai, kad buvo dedamos visos pagrįstos pastangos jam gauti iš valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingų institucijų ar įstaigų.
3. Jeigu 2 dalyje nustatytos sąlygos įvykdomos, dedamos pagrįstos pastangos turimomis ryšio priemonėmis, įskaitant šiuolaikines ryšių technologijas (jei teismui, kuriame iškelta byla, žinomas atitinkamas adresas arba paskyra), pranešti atsakovui apie jam iškeltą bylą.
4. Nepaisant 1 ir 2 dalių, teisėjas skubos tvarka gali priimti nutartį taikyti laikinąsias arba apsaugos priemones.
5. Tais atvejais, kai bylos iškėlimo dokumentas pagal šio reglamento nuostatas įteikimo tikslais turėjo būti perduotas kitai valstybei narei, ir teismo sprendimas buvo priimtas į teismą neatvykusio atsakovo nenaudai, teisėjas turi teisę atleisti atsakovą nuo teismo sprendimo apskundimo termino pasibaigimo pasekmių, jei įvykdomos šios sąlygos:
- (a) atsakovas ne dėl savo kaltės per vėlai sužinojo apie dokumentą ir neturėjo pakankamai laiko pasiruošti gynybai, arba per vėlai sužinojo apie teismo sprendimą, kad suspėtų jį apskusti;
- (b) jei atsakovas pateikė *prima facie* gynybos argumentų bylos nagrinėjimui iš esmės.
- Prašymą netaikyti termino teismo sprendimui apskusti galima pateikti tik per priimtina laiką nuo tada, kai atsakovas sužinojo apie tokį teismo sprendimą.
- Toks prašymas nebus nagrinėjamas, jeigu jis pateikiamas praėjus daugiau kaip dvejiems metams nuo teismo sprendimo priėmimo dienos.
6. Pasibaigus dvejų metų laikotarpiui po 2 dalyje nurodyto teismo sprendimo priėmimo, nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias išimties tvarka gali būti atleidžiama nuo teismo sprendimo apskundimo termino pasibaigimo pasekmių, negali būti taikomos, jei siekiama užginčyti to teismo sprendimo pripažinimą ir vykdymą kitoje valstybėje narėje.
7. 5 ir 6 dalys netaikomos teismo sprendimams dėl asmenų statuso ar veiksnio.“;
- (14) 23 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:
- „1. Valstybės narės pateikia Komisijai 2, 3, 3c, 4, 10, 11, 13 ir 15 straipsniuose nurodytą informaciją. Valstybės narės praneša Komisijai, jei pagal jų teisę dokumentas turi būti įteiktas per tam tikrą laikotarpį, kaip nurodyta 8 straipsnio 3 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalyje.“
- (15) Įterpiamas 23a straipsnis:

„23a straipsnis
Stebėseną

1. Praėjus ne daugiau kaip [dvejiems metams nuo taikymo pradžios datos] Komisija parengia išsamią šio reglamento rezultatų ir poveikio stebėsenos programą.
2. Stebėsenos programoje nustatomos duomenų ir kitų būtinų įrodymų rinkimo priemonės ir periodiškumas. Joje nurodomi veiksmai, kurių Komisija ir valstybės narės turi imtis duomenims bei kitiems įrodymams rinkti ir analizuoti.

3. Valstybės narės teikia Komisijai duomenis ir kitus įrodymus, reikalingus stebėsenai vykdyti.“
- (16) 24 straipsnis pakeičiamas taip:

*„24 straipsnis
Vertinimas*

1. Ne anksčiau kaip praėjus [*penkeriems metams nuo šio reglamento taikymo pradžios datos*] Komisija atlieka šio reglamento vertinimą ir pateikia pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, reikalingą tai ataskaitai parengti.“
- (17) Pridedamas naujas IV priedas, pateiktas šio reglamento priede.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis pradedamas taikyti ... [*18 mėnesiai po Reglamento įsigaliojimo dienos*].

Tačiau:

- (a) 1 straipsnio 14 punktą taikomas nuo... [*12 mėnesiai po įsigaliojimo*], o
- (b) 1 straipsnio 3, 4 ir 5 punktai taikomi nuo... [*24 mėnesiai po įsigaliojimo*].

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

Briuselis, 2018 05 31
COM(2018) 379 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

pasiūlymo dėl

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

**kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB)
Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse
bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas)**

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

PRIEDAS

„IV PRIEDAS

Gavimo patvirtinimas, naudotinas įteikiant dokumentus paštu pagal 14 straipsnį

Gavimo patvirtinimas paštu įteikiant teisinius ar neteisinius dokumentus <i>(Reglamento (ES) Nr. 1393/2007 14 straipsnis);</i>		Unikalus siuntos numeris:	
Siuntėjas: Vardas, pavardė / pavadinimas:	Adresatas: Vardas, pavardė / pavadinimas:	Gavėjo vardas ir pavardė:	
		Gavėjo parašas:	
Gavimo patvirtinimas turi būti išsiųstas šiuo adresu: Gatvė: Nr. Miestas: Pašto kodas: Valstybė:	Pristatymo adresas: Gatvė: Nr. Miestas: Pašto kodas: Valstybė:	Pristatymo ir (arba) grąžinimo data: MMMM mm dd	
		PRISTATYTA kam:	GRAŽINTA dėl (priežastis):
		Adresatas: ☐	Adresas nežinomas. ☐
		Atstovas: ☐	Adresatas nežinomas: ☐
		Suaugęs asmuo, gyvenantis tuo pačiu adresu: ☐	Pristatyti nepavyko: Dokumentą priimti atsisakyta ☐
Pašto paslaugų teikėjui:		Adresato darbuotojas: ☐	Adresatas persikėlė į kitą vietą: ☐